

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МОРФОЛОГІЇ

Збірник матеріалів
науково-практичної конференції

**МОРФОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ
МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ В НОРМИ
ТА ПАТОЛОГІЇ**

17-18 червня 2011 р.

Тернопіль
Укрмедкнига
2011

Сарафинюк П.В.

СОМАТОТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТОВЩИНИ СТІНОК СЕРЦЯ У МІСЬКИХ ПІДЛІТКІВ

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця*

Дослідження закономірностей формування й становлення серцево-судинної системи, особливо у осіб підліткового віку, є важливою задачею морфології, адже серцево-судинна система займає важливе місце в адаптаційних процесах організму, який динамічно розвивається у відповідальний період онтогенезу (Кириченко І.М., 2005; Мороз В.М. та ін., 2008). Зміни, які відбуваються в серці й системі кровообігу в нормі привертають увагу сучасних дослідників, оскільки проблема ранньої діагностики серцево-судинних захворювань займає пріоритетне положення в дитячій кардіології. Доведено, що особи які страждають серцево-судинними захворюваннями, соматично відрізняються від пацієнтів із іншими захворюваннями, отже патологія серцево-судинної системи обумовлена загальними конституціональними факторами, відображенням яких є особливості анатомічної конституції людини (Гайдаєв Ю. О., 2007). Тому вивчення особливостей показників серцево-судинної системи у осіб з різними соматотипами не втрачає своєї актуальності. Метою нашого дослідження було встановлення відмінностей товщини стінок серця за результатами ехокардіографії у міських підлітків різних соматотипів. Нами було проведено комплексне обстеження 108 дівчаток та 103 хлопчиків підліткового віку. Ехокардіографічне дослідження проводили за загальноприйнятою методикою (Бобров В.О. та ін., 1997) в трьох стандартних позиціях в В- і М-режимах на апараті "Ultramark-9". Соматотипування проводили за розрахунковою модифікацією метода Heath-Carter (1990).

Нами встановлено, що дівчатка і хлопчики, що належать до ектоморфного соматотипу, мають найменшу товщину передньої стінки правого шлуночка у діастолу. Нами встановлено статистично значущі відмінності даного показника між дівчатками ектоморфами і мезоморфами та екто-мезоморфами, а також між хлопчиками ектоморфами і мезоморфами. Товщина стінки правого шлуночка в систолу у хлопчиків ектоморфів достовірно менша, ніж у мезоморфів і має тенденцію до зменшення у порівнянні з екто-мезоморфами. У дівчаток з екто-мезоморфним соматотипом

найменша товщина міжшлуночкової перегородки в діастолу. Між ними і дівчатками-мезоморфами виявлена достовірна різниця. У хлопчиків товщина міжшлуночкової перегородки в діастолу не має статистично значущих соматотипологічних відмінностей. Нами виявлені певні конституціональні особливості товщини міжшлуночкової перегородки під час систоли у підлітків різної статі, зокрема, у ектоморфів та екто-мезоморфів величина даного параметра достовірно менша, ніж у мезоморфів, а у дівчаток – ще й у порівнянні з особами середнього проміжного соматотипу.

Семененко С.Б.

ХРОНОГІСТОЛОГІЧНИЙ СТАН НИРОК У ЩУРІВ НА ФОНІ УВЕДЕННЯ БЛОКАТОРА СИНТАЗИ МОНООКСИДУ НІТРОГЕНУ

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Одним із найбільш перспективних напрямків, що роблять істотний внесок у вирішення актуальних проблем сучасної нефрології, є дослідження хроноритмічної організації ниркових функцій, зокрема, участь у ній монооксиду нітрогену.

Мета роботи полягала у з'ясуванні особливостей морфологічного стану нирок на фоні уведення блокатора синтази монооксиду нітрогену N-нітро-L-аргініну.

Досліди провели на 36 статевозрілих нелінійних самцях білих щурів масою 0,15-0,18 кг. Для гістологічних досліджень на парафінових зрізах виконували методику забарвлення гематоксиліном і еозином. Документацію морфологічних змін здійснювали за допомогою цифрового фотоапарата Olympus C740UZ та мікроскопа ЛЮМАМ-8. Кількісний аналіз цифрових зображень виконували за допомогою ліцензійної копії комп'ютерної програми ВидеоТест – Размер 5,0 (Санкт-Петербург, Росія, 2000г.). Різницю у середніх тенденціях між групами дослідження, враховуючи нормальний розподіл даних (за критерієм Shapiro-Wilk), оцінювали за допомогою параметричного критерію Стьюдента (непарний для незалежних пробірок, двосторонній).

У контрольних тварин при підрахунку відсоток епітеліальних клітин у кірковій речовині у стані дистрофії становив у середньому $0,4 \pm 0,09\%$. Некротизовані клітини не виявлені. Клубочки помірно наповнені кров'ю.

На фоні уведення блокатора синтази монооксиду нітрогену N-нітро-L-аргініну за допомогою гістологічного дослідження виявлені певні